

МОЯ СІМ'Я

СТОРІНКА ДЛЯ
МАТУСЬ І ТАТУСІВ
У ПОМІЧ

ЛЮБОВ ДО БЛИЖНЬОГО

ЗАРАДИ СЕСТРИ – НА СМЕРТЬ

У лікарняній ординаторській було тихо. Насувався вечір, який не віщував нічого поганого. Раптом забігла медсестра і повідомила, що в операційній важкий пацієнт. Лікар цієї ж миті піднявся і побіг до операційної. На столі лежала дівчинка рочків шести. У неї були численні переломи, забой, гематоми, отримані під час ДТП. Оглянув її, і поки готувався до операції, сказав медсестрі визначити групу крові. У дитини – третя, а в батьків – друга і четверта. Відлік ішов на хвилини. Треба було шукати кров, щоб урятувати дитині життя.

Вийшов з операційної і побачив, що на кушетці горнеться до батьків переляканий хлопчик, дуже схожий на дівчинку, що була на операційному столі. Звичайно, вони двійнята! Лікар підійшов до дитини, присів і почав розмову:

- Ти, напевно, знаєш, що твоя сестричка сильно постраждала в аварії...

- Так. Машина вдарила саме туди, де вона сиділа. Вона сильно плакала. Осць її кров на моєму одязі...

- Щоб твоя сестричка вижила, нам потрібно взяти в тебе трошки крові. Осць дуже хороша тьотя зробить так, що тобі зовсім не болітиме. Ти допоможеш сестричці?

Хлопчик оглянувся на обидва боки, пригорнувся до мами і сказав:

- Я тебе дуже люблю! – потім обійняв тата і знову промовив:

- І тебе, татку, я дуже люблю. А ще – дякую за велосипед!

Він встав із кушетки, взяв за руку медсестру і пішов з нею в маніпуляційну. Операція пройшла успішно. Хоч дівчинка й травмувалася

дуже сильно, бо удар був саме в те місце, де вона сиділа, а батьки і братик обійшлися тільки подряпинами, та її організм борювався за життя. Видихнувши з полегшенням, лікар вийшов з операційної. Дитину повезли в реанімацію, а він випадково побачив, що на кушетці в маніпуляційній лежить її братик. Зайшов, запитав, чи все в нього нормально, чи не боліло йому, коли в нього брали кров, а дитина запитала:

- Коли я помру?

Ці слова спантеличили лікаря. Він одразу не второпав, про що говорило дитя, і лише за мить йому дійшло. Хлопчик був упевнений, що рятує життя сестрички ціною свого, що кров у нього візьмуть, аби вижила вона, а йому доведеться померти. Тому він прощався з батьками, казав їм, як любить, але не побоявся. У лікаря на очі навернулися сльози. Такого героїзму він ще не зустрічав. У грудях защеміло від того, що не пояснити нормальному хлоп'яті, що з ним все буде добре. Весь той час, поки тривала операція, братик лежав і чекав смерті. Лікар вийшов з маніпуляційної,

тримаючи хлопчика за руку, і впевнено сказав батькам:

- З вашою донечкою все буде гаразд, але не завдяки мені, а тільки тому, що маєте сина – героя, який був готовий віддати своє життя заради сестрички. Бережіть їх, і нехай у вас все буде добре!

У нашому житті чи не щодня трапляються подібні ситуації. Хтось постійно потребує сторонньої допомоги. Чи ризикнули б ми допомогти людині, не знаючи, як це закінчиться для нас?! Чи готові були б пожертвувати останнім? Часто нам байдуже навіть до найближчих, найрідніших людей, які опинилися у складних життєвих обставинах. Напевно, в нас мало любові, самопожертви... Але треба пам'ятати, що будь-якої миті біда може трапитися і з нами. Чи буде тоді хтось поруч, хто не пошкодує власних сил, грошей, а, можливо, і життя, щоб урятувати наше? Будьмо милосерднішими один до одного! Творімо добро, щоб за нього і нам добром відповідали! Можливо, і світ тоді буде добрішим!

Марія ЛЯХ

ПРИСЛУХАЙТЕСЬ

МУДРА МАТЕРИНСЬКА НАУКА

Петро і Світлана справляли весілля донецькі Маргариті. Як і ведеться, перший тост говорили батьки. Світлана сказала гарні до щему слова, а потім близько-близько підійшла до дітей і прошепотіла:

- Донечко, звертаюся до тебе. Ніколи, як би ви не сварилися, яких би проблем у вас не було, не карай чоловіка голодом і не йди спати в іншу кімнату! Яка б зла не була на нього, а їсти все-одно приготуй. Так колись мене навчила мати. І ти так роби!

Але донька тільки посміхнулася і серйозно тих слів не сприйняла.

Пройшов час після весілля. Маргарита і Василь винайняли квартиру, стали жити окремо від батьків. Рутину і побут помітно накладалися на їхні стосунки. А одного разу Василь прийшов додому такий п'яний, що ледве язиком повертав. Замість того, щоб зробити все, про що просила дружина, зустрівся з друзями та добряче відпочив. Знервована Маргарита саме прибирала в кухні. Чоловік прийшов, сів на стільці і щось жевонів собі під ніс. Жінці так на душі накипіло! Думала:

- А скільки ж можна?! Зараз я йому влаштую! Він у мене побачить, де раки зимують! Вже зовсім розпоясався!

Маргарита сварилася на Василя так, що аж віконниці дзвеніли. Він весь цей час сидів і з абсолютно спокійним виразом обличчя дивився на дружину, в якій аж слина з рота летіла. Потім, коли жінка трохи втихомирилася, запитав:

- Накричалася?

Це було останньою краплею. Розлючена жінка пішла до спальні, швидко збрала речі, потім повернулася в кухню, демонстративно викинула в смітник все, що стояло на плиті, і з гордо піднятою головою зачинила за собою вхідні двері.

Було близько півночі. На дворі лив сильний дощ. Маргарита стояла на порозі і не знала, як бути – йти до батьків, до подружки чи повернутися додому. Переступити через себе жінка не могла. Вона йшла під дощем, але з кожним наступним кроком розуміла, що погарячкувала. Але все одно йшла далі. Пригадувала весілля, які вони тоді щасливі були. І тут у її пам'яті зринули мамині слова. Зупинилася, осмислила все, розвернулася і швидко пішла додому.

Вдома, нічого не кажучи чоловікові – а він так і сидів у кухні – відчинила холодильник, дістала звідти якусь вчорашню їжу (бо ж свіже все опинилося в пориві гніву у смітнику!),

підігріла, поклала на тарілку і поставила перед чоловіком. Сама, нічого не кажучи, пішла в спальню, розстелила ліжко і встиглася на самому краю. Невдовзі прийшов і Василь. Маргарита тільки подумала: «Не дочекаєшся, щоб я звідси йшла, тепер у мене інша тактика!» Він ліг з іншого краю і за якусь мить солідко захропив. Хоч її це й дратувало добряче, але не відступилася. Накрилася подушкою і через трохи заснула. А коли прокинулася вранці, Василь стояв перед нею зі скромним букетиком польових квітів і чашкою кави. Він просив пробачення, обіцяв, що таке більше не повториться, і дякував, що повернулася, бо він її дуже кохає.

З тих пір, якщо б злю Маргарита не була на чоловіка, вона робила так, як колись їй порадила мама. Усі заздрили їхній ідеальній сім'ї. І ніхто, окрім її самої, не знав, як гірко бувало на душі, як хотілося плакати і кричати, а натомість вона наливала борщ дітям і чоловікові, він вставав з-за столу і дякував за смачну вечерю, потім злісно перетягували кожен до себе ковдру, а вранці наступного дня Василь просив пробачення.

Наближалось «діамантове» весілля (60 років подружжю життя) батьків Маргарити Петра і Світлани. На свято прийшли усі діти, внуки. Уже старенькі дідусь і бабуся припрошували гостей, а особливо бабуся турбувалася, чим почастувати свого чоловіка. Тетянка, 15-річна донечка Маргарити і Василя, запитала у мами, чому бабуся так піклується про дідуся. Сама ж здоров'я вже не має, а за ним бігає. Тоді Маргарита й відкрила доньці секрет, яким колись із нею поділилася її мама – попри злість і образи готувати чоловікові їсти і лягати спати на одному ліжку, хай навіть у різних кімнатах. А до ранку злість пройде, і все буде добре.

Марія ЛЯХ

ЖИТТЯ ПРОЖИТИ – НЕ ПОЛЕ ПЕРЕЙТИ

Голодне дитинство воєнних та післявоєнних років Другої світової, раннє сирітство, тяжка щоденна праця спливають у спогадах Тихона Ізмаїловича та Єлизавети Степанівни Савлуків із Замшан. Тепер у них спокійна розмірена старість, яку наповнюють щастям, радістю діти, внуки, правнуки. Тихону Ізмаїловичу – 76, Єлизаветі Степанівні – 80 років. Живуть у повазі, співчутті, співпереживанні. І таке ставлення один до одного поважного віку людей – вражас та розчулює.

- Все у житті проходить, змінюється, щось забувається, і ніби, як один день прожив, - розповідає Єлизавета Савлук. – Тридцять сім років пропрацювала у колгоспі на різних роботах, а двадцять п'ять – уже пенсію отримую.

- Ви знаєте, є такі пенсіонери, що вже більше років на пенсії, ніж працювали, - жартома підтримує розмову чоловік Єлизавети Степанівни. – Я також різноробочим у колгоспі працював, правда, менше, ніж дружина, - двадцять вісім років. Чотирнадцять років розбудував район – будував колгоспні корівники у Заболотті, Замшанах, Видраниці, у Велимчому – школу, а ще, якби рахунок знати, - хліви та хати... Мусив працювати, бо ж знав, що зростають дві дочки та син. Старався для сім'ї. Дружина невеличку заробітну плату отримувала, але мусила ходити на роботу та ще й на ній був переважно догляд за дітьми. Добре, що вже коли налагодилася робота у колгоспі, то в обідню перерву почали робочих привозити додому, могла вдома й по господарству лад дати. Пам'ятаємо, як колгосп створювали – позабирали у людей коней та усі знаряддя праці, дозволялося мати тільки одну корівку у господарстві... Розмовляв якось у ті роки із чоловіком із Щедрогора, так він розповідав, що у них, якщо мають одну корівку, то це не господарі, утримували по шість, а то й більше. Бачите, як було – начальство різне і закони різні. Допомогли синові з будівництвом будинку, недалеко

ЩАСЛИВА СТАРІСТЬ

він із сім'єю від нас живе, захочеться молока – то йдемо до сина, бо свою корівку, хоч як шкода було, продали, не ті вже сили. Одна донька живе у Нововолинську, друга – у Ратному. Бог послав вже шість онуків і два правнуки. Навідуються, не цураються. Та й знаєте, два з половиною роки до пенсії не допрацював, вже на той світ збирався, але, Богу дякувати, сімнадцять років ще живу. Були у мене виразки дванадцятипечної та шлунку. Спочатку вдавас до народної медицини, проконсультувався у жінки з Гути, так вона сказала, що я вже не житиму. Не здався, пролікувався два тижні так, як вона радила, і поїхав у обласну лікарню, де мене відразу після огляду й прооперували.

Тихона Ізмаїловича та Єлизавету Степанів-

ну робота не лякає. Зовсім юним, п'ятнадцятилітнім, Тихон їздив на сезонні роботи у Миколаївську область, а Єлизавета у такому віці залишилася сиротою, бо мама відійшла у Вічність, а тато загинув на фронті. Не було вже в живих і їхніх батьків. Сестра, яка ще розраджує рідну душу, була вже тоді заміжня та дбала про свою сім'ю, брат після служби в армії подався на роботу у Донецьк та там і залишився. Усі родинні зв'язки із ним втратила ніні Єлизавета Степанівна, не знає, чи він і живий. Тихон Ізмаїлович із багатодітної сім'ї, п'ятеро усіх. Батьки були уже поважного віку, коли надумав одружитися на сусідці, - йому двадцять чотири виповнилося, а Єлизаветі Степанівні – двадцять вісім. Вподобали одне одного на вечорниці.

- Ох, а знаєте, які у нас вечорниці колись були... Хоч тяжко жилося, а молоді уміла весело час проводити, - ділиться спогадами Єлизавета Степанівна. – З пісню були завжди, чи то за роботою, а чи просто йшли селом. У клуб на танці ходили. Збиралися по хатах на вечорниці, піску, правда, за ногами понаносимо, але усі раділи з того, що мирний час настав. Жартували, веселилися, прями. Одяг то ж увесь своїми руками робили. А знаєте, чоґ сорочка сорочкою називається? Бо сорок разів у руки береться. Щоб її одягнути, спочатку потрібно льон посіяти, проросте – сполоти, достигне – зібрати, розстелити, обмолотити, потерти, почистити, замочити... напярсти, посувати, виткати, відбілити тощо.

Дитинство подружжя понівечене війною. У пам'яті Тихона Ізмаїловича зринає раз у раз, як йому, хоч ще й трьох років не було, солдат дав потримати гвинтівку та затягнути самокруткою, насипав жменю грудочок цукру. У їхній хаті

була кухня і їдальня для солдатів, а у сусіда – штаб розвідників. Пам'ятає Тихон Ізмаїлович й полонених німців. Табір знаходився за Вужиськом, а їх вели через Замшани на роботу у ліс.

- Полонені ліс вивозили із багна, - розповідає Тихон Ізмаїлович. – А я овечки пас, то бачив їх не раз. Американськими консервами мене пригощали. Наша армія із Замшан йшла на село Глухи, де знаходилися німці, а з Річиці – на Брест через Ратне.

Єлизавета Степанівна розповідає, що два снаряди неподалік їхньої хати впали, а вони малі, не усвідомлюючи того, які могли б бути наслідки, прикотили ті снаряди у двір. Розмірковує, що, напевно, вони не розірвалися тільки тому, що наші люди, яких вивозили на роботи до Німеччини робити снаряди, коли не були під наглядом, допускали на вмисне брак...

- Дитиною багато чоґо не усвідомлювала, - розповідає Єлизавета Савлук. – Пам'ятаю, поскоходилися односельчани – прощаються, плачуть, обнімаються, цілюються, а ми малі бігаємо та радіємо з того, що будемо коником їхати. А це ж нас у ліс вивозили та ще й на ціле літо, бо село під вогнем було. Німці у Глухах стояли, а наші солдати у замшанівському лісі. Дозволяли до хати навідуватися, щоб тільки хліб спекти. А коли повернулися, то не було ні вікон, а ні дверей, солдати їх повиймали для укріплення бліндажів. Батько мій на фронті загинув, то дали допомоги тільки сім рублів, на них сім'я та керосин купували. Бідна держава після війни була. Тоді жолуді мололи та добавляли, коли хліб замішували.

Подружжя Савлуків Тихон Ізмаїлович та Єлизавета Степанівна опікують один одного турботою, яку пронесли через п'ятдесят чотири роки спільного життя. Завітають на гостину, розрадають і потішають час від часу стареньких батьків діти із сім'ями. Вони для Тихона Ізмаїловича та Єлизавети Степанівни найдорожчі, заради них і живуть та передають свою мудрість, набуту з роками.

Леся ГРИНЧУК

с. Замшани